

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija

PROGRAM STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI

SADRŽAJ

UVOD	2
Osnov za donošenje Programa	2
Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa	3
I OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI	4
1.1 Predmet i ciljevi Programa	4
1.2 Opšte karakteristike Programa	4
1.3 Prioritetne oblasti istraživanja	5
1.4 Finansijski okvir Programa	5
1.5 Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi	5
1.6 Uslovi za prijavljivanje	6
1.7 Sadržaj prijave	7
1.8 Kriterijumi za ocjenu prijava	8
1.9 Proces izbora evaluatora/evaluatorke	10
1.10 Postupak ocjene prijava	11
1.11 Rokovi za realizaciju stipendije	12
1.12 Način i rok za dostavljanje prijava	12
1.13 Proces ugovaranja	12
II IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE STIPENDIJA	14
III NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA	15

UVOD

Osnov za donošenje Programa

Vlada Crne Gore u julu 2024. godine usvojila je **Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028 sa Akcionom planom za period 2024-2025. godine**¹, koja predstavlja najznačajniji sektorski strateški dokument za oblast nauke i istraživanja.

Strategija utvrđuje tri strateška cilja, od kojih se drugi strateški cilj odnosi na „**Jačanje ljudskih resursa i institucionalnih kapaciteta u oblasti nauke i istraživanja**“. Radi postizanja ovog strateškog cilja prepoznat je, između ostalog, i **Operativni cilj 2.1: Podrška angažovanju mladih istraživača i istraživačica**, a u okviru njega **Aktivnost 2.1.1 Realizacija Programa stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost**. Glavni cilj ove aktivnosti je da se putem dodjele stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost podstaknu istraživači i istraživačice da se bave istraživanjima, a kako bi se osnažili ljudski resursi u istraživanjima i inovacijama, povećao broj mladih istraživača i istraživačica, te ojačala razmjena znanja između akademskog i privrednog sektora, kao i internacionalizacija istraživačkog rada.

Strategija je utvrdila i **prioritete naučnoistraživačke djelatnosti**, i to:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam;
- Nauka, obrazovanje i kultura;
- Medicina i zdravlje;
- Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
- Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
- Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda; i
- Informaciono-komunikacione tehnologije.

Programom rada Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija za 2025. godinu²; II Oblast nauke i inovacija, 3. Ostale aktivnosti, za III/IV kvartal 2025. godine utvrđena je realizacija Konkursa za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja.

Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list Crne Gore“, br. 51/25,)³, članom 11 utvrđeno je da se sredstva iz budžeta države opredijeljena za finansiranje, odnosno sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti raspodjeljuju se na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Ministarstvo, te da se Konkurs objavljuje na internet stranici Ministarstva i putem drugih relevantnih sredstava informisanja javnosti. Nadalje, definisano je da uslove za odobravanje i način korišćenja sredstava propisuje Ministarstvo.

S tim u vezi, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija kandidovalo je za usvajanje **Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori za 2025. godinu**.

¹ <https://www.gov.me/clanak/strategija-naucnoistrazivacke-djelatnosti-2024-2028>

² <https://www.gov.me/dokumenta/c72856e6-27ca-47d4-91d0-7a5afc296971>

³ <https://www.gov.me/dokumenta/5c4b5ef6-ee85-4730-a407-960ba02b0d5f>

Kada su u pitanju EU integracije, za oblast nauke i istraživanja, jedan od ključnih ciljeva je **potpuna integracija u Evropski istraživački prostor (European Research Area – ERA)**. Tako je u dokumentu „Program politike Evropskog istraživačkog prostora 2025–2027“, u dijelu strukturnih **ERA politika i ERA aktivnosti**, prepoznata Prioritetna oblast 1⁴: „**Produbljivanje istinskog funkcionisanja internog tržišta znanja**“, Akcija 4 koja glasi: „**Učiniti istraživačke karijere privlačnijim i održivijim, i podržati mobilnost**“. Ključne inicijative u okviru ove akcije odnose se na unapređenje uslova rada istraživača/istraživačica, jačanje vještina, zapošljivosti i atraktivnosti istraživačke karijere, podsticanje mobilnosti uopšte, te podsticanje prepoznatljivosti istraživačke profesije. Ciljevi Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori nadovezuju se upravo na prethodno navedene pravce razvoja kada je u pitanju podsticanje razvoja istraživačkih karijera.

Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa

Dugoročni razvoj naučnoistraživačke djelatnosti zavisi, prije svega, od baze i kvaliteta ljudskih resursa, pa je ulaganje u njihovu izvrsnost jedan od ključnih strateških pravaca u oblasti naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore.

Kako bi se stvorili adekvatni uslovi i omogućio razvoj naučnoistraživačke djelatnosti, potrebno je da se istraživačima/istraživačicama i naučnicima/naučnicama omoguće atraktivni uslovi za rad, kao i adekvatni instrumenti za podršku u razvoju njihove karijere. Naime, osnaživanje naučnoistraživačkih karijera ostvaruje se razvijanjem i promovisanjem atraktivnih i održivih uslova za rad, što nadalje doprinosi i implementaciji snažnog ciklusa znanja u naučnoistraživački sistem Crne Gore, čime će se dodatno povećati njena atraktivnost na evropskoj sceni. Stvaranje ovakvih uslova omogućava reprezentativna istraživanja i prihvatanje inovativnih evropskih izazova, odnosno stvaranje privlačnog istraživačkog ambijenta, za mlade istraživače/istraživačice i naučnoistraživačku zajednicu i predstavlja osnovni uslov za dugoročnu održivu konkurentnost, kao i motivaciju za zadržavanje talenata u zemlji.

Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori predstavlja odgovor na gore navedene potrebe sistema naučnoistraživačke djelatnosti i u skladu je sa zakonskim i strateškim okvirom Crne Gore i trendovima i standardima u ovoj oblasti na nivou Evropske unije.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202503593

I OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI

1.1 Predmet i ciljevi Programa

Predmet Programa je dodjela bespovratnih sredstava u vidu stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija, odnosno doktoranada/doktorantkinja na univerzitetima u Crnoj Gori.

Ciljevi Programa su:

- Jačanje ljudskih resursa za istraživanje i inovacije;
- Proširenje baze istraživača/istraživačica u Crnoj Gori;
- Zadržavanje i privlačenje mladih u Crnoj Gori;
- Razmjena znanja između akademskog i privrednog sektora;
- Podsticanje konkurentnosti akademskog i privrednog sektora; i
- Internacionalizacija naučnoistraživačkog rada.

Studenti/studentkinje doktorskih studija kroz ovaj program treba da postignu značajne rezultate u istraživanjima, imaju intenzivnu saradnju sa istraživačkim timom, prije svega mentorom/mentorkom, putem mobilnosti ojačaju veze istraživačkog tima sa međunarodnim partnerima ili partnerima u privredi i jačaju kapacitete, kako bi mogli da doprinesu razvoju istraživačkog rada u konkretnoj oblasti u Crnoj Gori, kao i da pripremaju projektne prijave za EU fondove za istraživanje i inovacije i učestvuju u njima.

1.2 Opšte karakteristike Programa

Kroz ovaj Program finansiraće se studenti/studentkinje doktorskih studija na univerzitetima u Crnoj Gori, koji su zaposleni u institucijama/organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori, kao i nezaposlena lica.

Stipendija se dodjeljuje na period do tri (3) godine.

Univerzitet – ustanova domaćin stipendiste/stipendistkinje podnosi prijavu Ministarstvu za studenta/studentkinju doktorskih studija, koji/a u trenutku prijave projekta dokorskog istraživanja treba da ima mentora/mentorku. Ukoliko mentor/mentorka nije određen/a u trenutku podnošenja prijave na Konkurs, u prijavi je potrebno navesti privremenog/u mentora/ku koji/a će pratiti rad doktoranda/doktorantkinje u početnoj fazi doktorskih studija, a do određivanja mentora/ke.

Preporučuje se da je u prijavi projekta identifikovan i supervizor/ka/ko-mentor/ka studenta/studentkinje doktorskih studija u partnerskoj ustanovi u kojoj će se realizovati mobilnost (univerzitet/druga naučnoistraživačka ustanova van Crne Gore ili privredno društvo u Crnoj Gori ili inostranstvu).

Nadzor nad radom studenta/studentkinje doktorskih studija u toku trajanja stipendije je obaveza mentora/mentorke.

Univerzitet – ustanova domaćin u obavezi je da obezbijedi uslove za rad studenta/studentkinje doktorskih studija u skladu s Evropskom poveljom o istraživačima i Kodeksom ponašanja

poslodavaca prilikom zapošljavanja istraživača⁵, kao što su: obezbjeđivanje vremena mentora/mentorke za rad sa stipendistom/stipendistkinjom, pristup laboratorijama i opremi radi istraživanja, pristup informacionim i bibliotečkim resursima, prostor za rad i ostale uslove definisane ugovorom o stipendiranju.

Program će se sprovesti putem Konkursa za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

1.3 Prioritetne oblasti istraživanja

Program se oslanja na **prioritete naučnoistraživačke djelatnosti utvrđene Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028**. Ovo znači da predmet projekata doktorskih istraživanja mora biti iz nekog od definisanih prioriteta naučnoistraživačke djelatnosti.

1.4 Finansijski okvir Programa

Ukupna vrijednost Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja 2025 iznosi 1.000.000,00 € za period 2025-2028, dok je za 2025. godinu planiran iznos od 400.000,00 €, za potrebe finansiranja prve godine istraživanja po osnovu odobrenih stipendija po ovom programu, odnosno pratećem Konkursu.

Sredstva u iznosu od 400.000,00 € za 2025. godinu odobrena su Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu⁶, i to: Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Program 19 040 Razvoj nauke i tehnologije, Potprogram 19 040 001 Naučnoistraživačka djelatnost, Aktivnost 19 040 001 003 Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje, 431-9 Ostali transferi institucijama.

Uplata preostalih sredstava iz Programa prispijeva po završetku izvještajnih perioda (nakon završetka svake istraživačke godine), i to: u prvom kvartalu 2027. godine i u prvom kvartalu 2028. godine.

Bespovratna sredstva u vidu stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija, odnosno doktoranada i doktorantkinja na univerzitetima u Crnoj Gori dodjeljuju se na period do tri godine.

Za potrebe sprovođenja i finansiranja ovog programa, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisuje Konkurs za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

1.5 Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi

Stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija u Crnoj Gori, podrazumijeva sljedeće prihvatljive troškove:

- 1. Troškovi mjesečne zarade za studenta/studentkinju doktorskih studija**, koji/a se zapošljava na crnogorskom univerzitetu po osnovu ovog programa/konkursa, u iznosu do **neto 1.000,00 €** (obračunata bruto vrijednost biće nadoknađena u okviru Programa/Konkursa). Za studenta/studentkinju doktorskih studija koji su već zaposleni u ustanovi sa sjedištem u Crnoj Gori, odobriće se **dodatak na zaradu** u iznosu do 30% od navedene neto vrijednosti, odnosno do **300,00 € mjesečno** (obračunata bruto vrijednost biće nadoknađena u okviru Programa/Konkursa).

Napomena: (Privremeni) mentor/mentorka i supervizor/ka/ko-mentor/ka ne mogu ostvariti pravo na honorar na projektu dokorskog istraživanja po osnovu ovog Programa.

⁵ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d02f13fa-4bb8-4f33-90ee-fc20df447cfc/language-en>

⁶ <https://www.sluzbenilist.me/propisi/3B74EDB7-095E-4176-9B7C-2777D6C50FA8?page=1>

2. Troškovi istraživanja u bruto iznosu do 15,000.00 € na godišnjem nivou

U okviru troškova istraživanja mogu se priznati sljedeće kategorije troškova:

- **Troškovi školarine** – naknade za studiranje, u skladu sa Sporazumima o implementaciji Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori;
- **Materijalni troškovi istraživanja** – uključuju nabavku opreme, softvera, instrumenata i materijala neophodnih za realizaciju doktorskog istraživanja. Nabavka opreme se odobrava isključivo ako je neposredno povezana sa ciljevima doktorskog istraživanja i koristi se za njegove potrebe. U okviru projekta prihvatljiva je nabavka jednog računara za potrebe rada doktoranda/doktorantkinje.
- **Troškovi diseminacije** – uključuju troškove objave naučnih radova, lekture, kotizacije, odnosno troškove povezane sa objavljivanjem rezultata istraživanja u naučnim časopisima.
- **Troškovi prikupljanja i analize podataka** – uključuju troškove pribavljanja, pristupa i obrade podataka, korišćenja softverskih alata i usluga za analizu, kao i pripreme i/ili obrade materijalnih uzoraka;
- **Troškovi etičkog odobrenja** – naknade i troškovi u vezi sa pribavljanjem potrebnih etičkih saglasnosti i odobrenja⁷;
- **Troškovi kratkoročne mobilnosti** – uključuju dnevnice, troškove smještaja i troškove prevoza doktoranda/doktorantkinje, (privremenog) mentora/mentorke, kao i supervizora/ke/ko-mentora/ke za učestvovanje na naučnim skupovima i konferencijama, isključivo u svrhu diseminacije i prezentacije rezultata istraživanja.
- **Troškovi srednjoročne mobilnosti** – troškovi studijskog boravka doktoranda/doktorantkinje, koji uključuju troškove smještaja, putovanja, zdravstvenog osiguranja i mjesečni iznos za lične troškove koji ne premašuje iznos od 600 € mjesečno. Tokom trajanja doktorskih studija, doktorand/doktorantkinja je obavezan/na da ostvari ukupno tri (3) mjeseca mobilnosti u okviru perioda od tri godine trajanja studija.

Napomena: (Privremeni) mentor/mentorka doktoranda, kao i supervizor/ka/ko-mentor/ka mogu koristiti sredstva u iznosu do 2,500.00 € godišnje za troškove kratkoročne mobilnosti, koji su usko povezani sa projektom doktorskog istraživanja.

1.6 Uslovi za prijavljivanje

Uslovi za prijavljivanje su:

- Da kandidat/kandidatkinja ima crnogorsko državljanstvo ili stalni boravak u Crnoj Gori;
- Da je kandidat/kandidatkinja upisao/la doktorske studije na jednom od univerziteta u Crnoj Gori;
- Da od dana sticanja diplome kojom je stečeno najmanje 300 ECTS kredita, koja omogućava upis na doktorske studije, nije prošlo više od sedam (7) godina do isteka roka za podnošenje prijave;
- Da kandidat/kandidatkinja ima minimalnu prosječnu ocjenu 8 zasebno na svim nivoima studija (osnove/specijalističke/master/magistarske, integrisane), na kojima je stekao/stekla 300 ECTS, kao uslov za upis na doktorske studije;

⁷ Ova odredba se odnosi na istraživanja koja uključuju etički osjetljive aspekte, odnosno situacije u kojima se sprovođenje projekta može ticati ljudi, životinja, ličnih podataka ili potencijalno rizičnih tehnologija. To znači da podnosilac projekta mora dostaviti odobrenje Etičkog odbora (ustanove, univerziteta ili nadležnog tijela) i osigurati da istraživanje bude sprovedeno u skladu sa važećim etičkim standardima i propisima.

- Da je nezaposleno lice ili zaposleni u instituciji/organizaciji sa sjedištem u Crnoj Gori;
- Da postoji obostrano interesovanje kandidata/kandidatkinje i (privremenog) mentora/mentorke za realizaciju doktorskog istraživanja, iskazano kroz zajedničku pripremu prijave i podnošenje prijave od strane ustanove domaćina na kojoj će biti realizovano doktorsko istraživanje;
- Da je angažovanje budućeg/e stipendiste/stipendistkinje u ustanovi domaćinu integralni dio njegovog doktorskog istraživanja;
- Da se budući stipendista/stipendistkinja u toku trajanja stipendije bavi istraživačkim radom u ustanovi domaćinu; i
- Da plan realizacije projekta doktorskog istraživanja po osnovu koga se dodjeljuje stipendija uključuje najmanje 3 mjeseca međunarodne mobilnosti u naučnoj ustanovi u inostranstvu ili intesektorske mobilnosti u privrednom društvu u Crnoj Gori ili inostranstvu, radi usavršavanja.

1.7 Sadržaj prijave

Prijava treba da sadrži:

- Potpisan i pečatiran/Elektronski potpisan Prijavni obrazac na crnogorskom i engleskom jeziku;
- Finansijski plan stipendije u excel formatu na crnogorskom i engleskom jeziku;
- Biografije (CV u Europass formatu) kandidata, privremenog mentora, supervizora/ke/ko-mentor/ke, na engleskom jeziku;
- Motivaciono pismo studenta/studentkinje doktorskih studija na engleskom jeziku;
- Pismo preporuke od strane (privremenog) mentora/mentorke na doktorskim studijama na engleskom jeziku;
- Potvrda o planiranom istraživačkom boravku u naučnoj ustanovi u inostranstvu ili u privrednom društvu u Crnoj Gori ili inostranstvu u trajanju od najmanje 3 mjeseca ili Pozivno pismo naučne ustanove u inostranstvu ili privrednog društva u Crnoj Gori ili inostranstvu za mobilnost u trajanju od najmanje 3 mjeseca, na crnogorskom ili engleskom jeziku; Potvrda ili pozivno pismo treba da sadrže informaciju o supervizoru/supervizorki ili ko-mentor/ko-mentorki iz te ustanove, a koji/koja treba da ima zvanje doktor nauka;
- Ovjerene kopije diploma/uvjerenja o stečenom visokom obrazovanju, dodaci diploma i ostali obrazovni sertifikati, za stečenih 300 ECTS, na osnovu kojih je kandidat/kinja upisan/a na doktorske studije;
- Potvrda da je kandidat/kandidatkinja student/studentkinja doktorskih studija na univerzitetu u Crnoj Gori;
- Opis naučnoistraživačkih kapaciteta ustanove (infrastruktura, oprema, resursi dostupni doktorandu/doktorantkinji), uz popis relevantnih naučnoistraživačkih projekata i ključne opreme kojom ustanova raspolaže;
- Potvrda da je kandidat/kandidatkinja u radnom odnosu u instituciji/organizaciji sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno potvrda iz Zavoda za zapošljavanje, ukoliko je riječ o nezaposlenom licu; i
- Kopija biometrijske lične karte/uvjerenje o državljanstvu/uvjerenje o stalnom boravku.

1.8 Kriterijumi za ocjenu prijava

Ocjena prijava projekata doktorskih istraživanja vrši se na osnovu tri glavna kriterijuma, koji obuhvataju skup jasno definisanih potkriterijuma, kako slijedi u daljem tekstu.

1. Kompetencije kandidata/kandidatkinje, (privremenog) mentora/mentorke i ustanove domaćina

Procjenjuje se akademski uspjeh, motivisanost, dosadašnje istraživačko iskustvo i potencijal kandidata da realizuje planirano istraživanje, kao i kompetencije (privremenog) mentora i istraživački kapacitet ustanove domaćina, po osnovu tri potkriterijuma.

1.1 Kompetencije kandidata/kandidatkinje

Procjenjuje se akademski uspjeh, motivisanost, dosadašnje istraživačko iskustvo, publikacije, nagrade i potencijal za samostalan istraživački rad.

1. Kandidat pokazuje izuzetne akademske i istraživačke rezultate, naglašenu motivisanost i visok potencijal za samostalan rad.
2. Kandidat ima vrlo dobre akademske rezultate i istraživačko iskustvo, uz izraženu motivisanost.
3. Kandidat ima zadovoljavajući akademski učinak i osnovni istraživački potencijal.
4. Kandidat ima ograničeno istraživačko iskustvo i slabije definisane ciljeve istraživanja.
5. U dostupnoj dokumentaciji nema dovoljno podataka za procjenu.

1.2. Kompetencije (privremenog) mentora/mentorke

Procjenjuje se naučni doprinos, iskustvo u mentorstvu i projektima, te sposobnost da pruži kvalitetnu podršku doktorandu.

1. Mentor ima izuzetnu naučnu reputaciju, bogato iskustvo u mentorstvu i međunarodnim projektima.
2. Mentor ima vrlo dobar naučni profil i iskustvo u vođenju istraživača i projekata.
3. Mentor ima zadovoljavajuće kompetencije, ali ograničeno iskustvo u mentorstvu doktoranada.
4. Mentor ima ograničeno naučno iskustvo ili slabiju povezanost sa oblašću istraživanja kandidata.
5. Nedovoljno informacija o kompetencijama mentora.

1.3. Kapacitet i istraživačko okruženje ustanove domaćina (infrastruktura, oprema, dostupnost resursa)

Procjenjuje se da li ustanova domaćin posjeduje odgovarajuće tehničke i infrastrukturne kapacitete za realizaciju projekta, uključujući dostupnost savremene opreme, laboratorija, istraživačkih prostora i drugih relevantnih resursa potrebnih za sprovođenje planiranih aktivnosti.

1. Ustanova domaćin raspolaže izuzetno razvijenom infrastrukturom i tehničkim kapacitetima koji u potpunosti podržavaju realizaciju projekta;
2. Ustanova domaćin posjeduje adekvatne infrastrukturne i tehničke kapacitete, uz manja ograničenja koja ne utiču značajno na realizaciju projekta;
3. Infrastrukturni i tehnički kapaciteti ustanove domaćina su djelimično ograničeni i mogu uticati na efikasnost sprovođenja projekta;
4. Ustanova domaćin nema razvijene infrastrukturne i tehničke kapacitete neophodne za realizaciju projekta;
5. U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

II. Naučni kvalitet, originalnost, jasnoća i izvodljivost predloženog istraživanja

Procjenjuje se doprinos predloženog istraživanja za razvoj oblasti nauke kojoj pripada, po osnovu tri potkriterijuma.

2.1 Predstavlja li predloženo istraživanje važan doprinos u oblasti nauke kojoj tema istraživanja pripada?

Da li predloženo istraživanje doprinosi razvoju novih znanja i koliki je potencijal za stvaranje rezultata važnih za buduća istraživanja? Da li predloženo istraživanje pokazuje novi pristup temi istraživanja?

1. Predloženo istraživanje je od ključne važnosti za pripadajuću oblast nauke. Prikazuje istraživački kvalitet i originalnost, sa potencijalom znatnog unapređenja razumijevanja predložene teme;
2. Predloženo istraživanje može se ocijeniti kao relevantno, ali ne predstavlja značajan iskorak unutar pripadajuće oblasti istraživanja;
3. Predloženo istraživanje ima ograničenu važnost u okviru pripadajuće oblasti istraživanja i ne ističe se u odnosu na već postojeća istraživanja na predloženu temu;
4. Predloženo istraživanje nema važnost u okviru pripadajuće oblasti istraživanja i ne ističe se u odnosu na već postojeća istraživanja na predloženu temu; i
5. U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

2.2 Da li su cilj, svrha i očekivani rezultati predloženog istraživanja jasno definisani i obrazloženi?

Procjenjuje se da li su ciljevi, svrha i očekivani rezultati predloženog istraživanja jasno navedeni i dobro obrazloženi. Takođe se procjenjuje koliko je vjerovatno da će predloženi ciljevi i očekivani rezultati biti ostvareni, uzimajući u obzir jasnoću i logiku predloga?

1. Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su izuzetno jasno definisani i obrazloženi;
2. Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su dobro definisani i obrazloženi u najvećem dijelu, ali samo u jednom segmentu nisu dobro definisani i obrazloženi;
3. Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su dobro definisani i obrazloženi u dijelu projektnog predloga, a u više segmenata projektnog predloga nisu dobro definisani i obrazloženi;
4. Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta nisu dobro definisani i obrazloženi; i
5. U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

2.3 Izvodljivost predloženog istraživanja

Procjenjuje se je li predloženo istraživanje izvodljivo u smislu predloženih istraživačkih metoda, plana rada i može li se ostvariti u predloženom vremenskom periodu.

1. Predloženo istraživanje je izvodljivo u potpunosti;
2. Predloženo istraživanje je izvodljivo, ali postoji segment predloženog istraživanja čija je izvodljivost upitna;
3. Dio predloženog istraživanja je izvodljiv, dok je u više segmenata izvodljivost upitna;
4. Predloženo istraživanje nije izvodljivo; i
5. U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

III. Finansijski plan predloženog istraživanja

Procjenjuje se da li je finansijski plan projekta jasan, realan i u skladu sa ciljevima, planiranim aktivnostima i očekivanim rezultatima. Posebna pažnja posvećuje se opravdanosti budžetskih stavki i adekvatnosti raspodjele sredstava u odnosu na planirane zadatke.

3.1. Jasnoća i realnost finansijskog plana

Procjenjuje se da li je finansijski plan strukturisan i opravdan, da li su iznosi realno procijenjeni i da li odgovaraju obimu predviđenih aktivnosti i trajanju projekta.

1. Finansijski plan je u potpunosti jasan, opravdan i realan; svi troškovi su jasno obrazloženi i proporcionalni planiranim aktivnostima;
2. Finansijski plan je uglavnom jasan i realan, uz manja odstupanja u obrazloženju pojedinih troškova;
3. Finansijski plan je djelimično jasan i realan; postoje nedovoljno obrazloženi ili neusklađeni segmenti;
4. Finansijski plan je nejasan i nerealan; troškovi nijesu opravdani niti povezani sa planiranim aktivnostima;
5. U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog potkriterijuma.

3.2. Usklađenost troškova sa ciljevima, aktivnostima i rezultatima projekta

Procjenjuje se da li predložena struktura troškova podržava ostvarenje ciljeva projekta, odnosno da li su sredstva adekvatno raspoređena po fazama, aktivnostima i očekivanim ishodima.

1. Troškovi su u potpunosti usklađeni sa ciljevima, aktivnostima i očekivanim rezultatima projekta; raspodjela sredstava je optimalna;
2. Troškovi su uglavnom usklađeni sa ciljevima i aktivnostima, uz manja odstupanja u pojedinim budžetskim linijama;
3. Postoji djelimična usklađenost troškova sa ciljevima i aktivnostima; pojedine stavke nijesu jasno povezane sa očekivanim rezultatima;
4. Troškovi nijesu usklađeni sa ciljevima, aktivnostima i rezultatima projekta, što dovodi u pitanje efikasnost budžetskog plana;
5. U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog potkriterijuma.

Evaluacija prijave vrši se na propisanom Obrascu za ocjenu prijave.

1.9 Proces izbora evaluatora/evaluatorke

Za potrebe realizacije ovog programa, odnosno pratećeg Konkursa, Ministarstvo će raspisati međunarodni *Poziv za iskazivanje interesovanja za evaluatore/evaluatorke prijava na Konkurs za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori*, za upis na Listu nezavisnih eksperata.

Ukoliko na Listi nema nezavisnog eksperta za oblast nauka na koju se odnosi program, odnosno projekat ili ako nezavisni ekspert sa Liste nije dostupan, Ministarstvo može pozvati nezavisne eksperte koji se nalaze na javno objavljenim listama nezavisnih eksperata Okvirnog programa Evropske unije za istraživanja i inovacije ili listama nezavisnih eksperata država sa kojima Crna Gora ima uspostavljenu bilateralnu naučno-tehnološku saradnju.

Uslovi za izbor evaluatora/evaluatorke su:

1. VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, odnosno stepen doktora nauka;
2. najmanje dvije godine profesionalnog naučnoistraživačkog iskustva, računajući od dana sticanja naučnog zvanja doktor nauka, u oblasti nauke za koju se prijavljuje;
3. najmanje tri objavljene naučne publikacije u časopisima koji su indeksirani u bazama Web of Science Core Collection (WoSCC) ili Scopus, a koje su od značaja za oblast nauke za koju se prijavljuje;
4. aktivno znanje pisanog i govornog engleskog jezika, najmanje C1 nivo prema CEFR Global Scale - Zajednički evropski referentni okvir za jezike;
5. iskustvo u učešću na najmanje dva istraživačka projekta, od kojih najmanje jedan treba da bude međunarodni projekat finansiran od strane Evropske unije ili drugih međunarodnih izvora;
6. iskustvo u ocjenjivanju naučnoistraživačkih programa i/ili projekata ili iskustvo kao recenzent naučnih publikacija koje su od značaja za oblast nauke za koju se prijavljuje.

Naučnoistraživačko iskustvo iz tačke 2 Uslova za izbor evaluatora/evaluatorke podrazumijeva rad na univerzitetu, istraživačkom institutu ili srodnoj instituciji, učešće na nacionalnim ili međunarodnim projektima, kao i objavljivanje naučnih radova koji su od značaja za oblast nauke za koju se prijavljuje.

Ministarstvo će dostaviti nezavisnim ekspertima pozivno pismo, obrazac za ocjenjivanje, sažetak projekta i Kodeks ponašanja.

Prije postupka ocjenjivanja prijave, evaluator/evaluatorka na jedinstvenom obrascu dostavlja Ministarstvu Izjavu o nepostojanju sukoba interesa i saglasnost da bude imenovan/a za ocjenjivanje konkretnog projekta.

Sukob interesa postoji u slučaju kad je:

- Evaluator/evaluatorka, odnosno njegov/njen bračni ili vanbračni supružnik, partner/partnerka u zajednici života lica istog pola, srodnik/srodnica po krvi u pravoj liniji ili pobočnoj liniji zaključno sa drugim stepenom srodstva, usvojilac ili usvojenik i lice sa kojim živi u istom domaćinstvu, doktorant/doktorantkinja, njegov mentor/mentorka ili član/članica istraživačkog tima, ili zaposleni/zaposlena u ustanovi domaćinu koja je podnijela prijavu projekta;
- Evaluator/evaluatorka u posljednje tri godine ostvario/la saradnju u naučne ili profesionalne svrhe sa doktorandom/doktorantkinjom koji/a je podnio/podnijela prijavu projekta, njegovim/njenom mentorom/mentorkom ili članom/članicom istraživačkog tima, kao i sa ustanovom domaćinom koja je podnijela prijavu projekta.

1.10 Postupak ocjene prijava

Administrativnu provjeru pristiglih prijava na Konkurs vrši Ministarstvo.

Nakon administrativne provjere, sve prijave koje su ispunile uslove utvrđene ovim programom, odnosno Konkursom, biće upućene na evaluaciju od strane evaluatora/evaluatorki iz njihove oblasti ekspertize.

Prijavu individualno ocjenjuju tri evaluatora/evaluatorke na posebnom obrascu.

Evaluatori/evaluatorke ocjenjuju pojedinačne potkriterijume koji sačinjavaju svaki kriterijum za ocjenu, a svaki potkriterijum ocjenjuju na skali od pet brojeva – od 1 do 5. Ocjena za svaki kriterijum izračunava se kao srednja vrijednost ocjena pojedinačnih potkriterijuma.

Ocjene evaluatora/evaluatorke za svaki kriterijum za ocjenu su jednako vrijedne, pa se stoga računa srednja vrijednost. Od evaluatora/evaluatorke se zahtijeva da uz svaku ocjenu dodaju i komentar u obliku koji će svojom formulacijom podnosiocima prijave dati jasnu povratnu informaciju.

Konačna ocjena (K) formira se na osnovu sljedeće formule:

$$K = 0,40I + 0,40II + 0,20III$$

gdje su I, II i III srednje ocjene od strane tri evaluatora/evaluatorke za odgovarajući kriterijum, te je K konačna ocjena prijave projekta. Konačna ocjena obračunava se zaokruživanjem na dvije decimale. Da bi prijava projekta bila sufinansirana mora imati konačnu ocjenu (K) **najmanje 4,00**.

Sve projektne prijave čija je konačna ocjena najmanje 4, smatraće se pozitivno ocijenjenim prijavama, a prosječna ocjena eksperata za svaki pojedinačni kriterijum ne smije biti ispod 3.00, dok će se za finansiranje prihvatiti prijave u skladu sa rang listom i raspoloživim budžetom Konkursa.

Proces evaluacije prijave sprovode evaluatori/evaluatorke, koje imenuje Ministarstvo na način koji je detaljno opisan u Potpoglavlju 1.9 ovog programa.

Ministarstvo će na svojoj internet stranici objaviti dobitnike/dobitnice stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

1.11 Rokovi za realizaciju stipendije

Rokovi za realizaciju projekta doktorskog istraživanja za koji su ostvarena bespovratna sredstva u vidu stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, kao i za odbranu doktorske disertacije, biće utvrđeni ugovorom o dodjeli stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja za svakog/u dobitnika/dobitnicu stipendije ponaosob.

1.12 Način i rok za dostavljanje prijave

Način i rok za dostavljanje prijave za stipendije za doktorska istraživanja biće utvrđen u Konkursu za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja.

Konkurs će biti otvoren najmanje 25 dana.

1.13 Proces ugovaranja

Nakon kompletiranja rang liste, Ministarstvo će pripremiti ugovore o dodjeli stipendija za sve kandidate/kandidatkinje koji/e su odabrani/e za finansiranje, u skladu sa redoslijedom sa rang liste i raspoloživim budžetom Programa/Konkursa.

Ako dvije ili više projektnih prijave budu ocijenjene istim brojem bodova, prednost će imati projektna prijava koja je ocijenjena većim brojem bodova po pojedinačnim kriterijumima, i to prema redoslijedu kojim su kriterijumi navedeni u javnom konkursu i u Potpoglavlju 1.8. ovog programa. Ukoliko kandidat odustane od stipendije prije potpisivanja Ugovora, Ministarstvo može dodijeliti stipendiju prvom narednom kandidatu sa rang liste.

Ugovorne strane će biti Ministarstvo, Ustanova domaćin (univerzitet) i Stipendista/Stipendistkinja, a ugovorom će se utvrditi njihova međusobna prava i obaveze, dok odobrena prijava projekta doktorskog istraživanja i finansijski plan projekta čine sastavni dio ugovora. Nakon potpisivanja ugovora, Ministarstvo donosi Rješenje o isplati sredstava za prvu istraživačku godinu.

II IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE STIPENDIJA

Ustanova domaćin u kojoj se realizuje stipendija na godišnjem nivou dostavlja **Godišnji izvještaj o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori sa Finansijskim izvještajem**, koji uključuje i Plan rada za narednu godinu, koji priprema stipendista/stipendistkinja u saradnji sa mentorom/mentorkom. Izvještaj se dostavlja Ministarstvu na propisanom obrascu.

Ministarstvo imenuje evaluatora/evaluatorku za ocjenu Godišnjeg izvještaja o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori sa Finansijskim izvještajem, koji vrši ocjenu istog na propisanom obrascu. Ukoliko je Izvještaj ocijenjen pozitivno, odnosno sa 4 ili više poena od ukupnih 5 poena, Ministarstvo donosi Rješenje o prihvatanju Izvještaja i odobrenju finansiranja naredne istraživačke godine.

Po završetku stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, Ustanova domaćin u kojoj se realizuje stipendija dostavlja Ministarstvu **Završni izvještaj o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori sa Finansijskim izvještajem**, na propisanom obrascu.

Ministarstvo imenuje evaluatora/evaluatorku za ocjenu Završnog izvještaja o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori sa Finansijskim izvještajem, koji vrši ocjenu istog na propisanom obrascu. Ukoliko je Izvještaj ocijenjen pozitivno, odnosno sa 4 ili više poena od ukupnih 5 poena, Ministarstvo donosi Rješenje o prihvatanju Završnog izvještaja i uspješno realizovanoj stipendiji.

Ministarstvo vrši i monitoring realizacije projekta doktorskih istraživanja za koji je ostvarena stipendija, koji se odnosi na provjeru stepena realizacije aktivnosti utvrđenih u prihvaćenoj prijavi projekta doktorskih istraživanja, provjeru realizacije Finansijskog plana, kao i diseminacije rezultata i promocije dodijeljenih stipendija.

III NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA

Ministarstvo će na godišnjem nivou pripremati izvještaj o realizaciji Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, koji će činiti sastavni dio godišnjeg Izvještaja o radu Ministarstva, koje usvaja Vlada Crne Gore.

Nakon završetka realizacije Programa, Ministarstvo će realizovati eksternu evaluaciju Programa, a finansijska sredstva za potrebe evaluacije biće obezbijeđena iz nacionalnog budžeta i biće blagovremeno planirana u budžetu za godinu u kojoj bude prispjela obaveza iste.

**Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija**